

Me&JU

ETT MAGASIN FRÅN JÖNKÖPING UNIVERSITY

NUMMER 1 | 2015

#WeAreJU

Forskning om
familjeföretag
– i världsklass

JU SOLAR TEAM
LADDAR FÖR
REVANSCH

NY KOSTYM

JÖNKÖPING UNIVERSITY
I NYA FÄRGER OCH FORMER

JÖNKÖPING UNIVERSITY

Välkommen till Jönköping Universitys nya magasin!

Nu när Jönköping University fått ny kostym med ett nytt grafiskt uttryck tyckte vi att det skulle passa alldeles perfekt att även presentera ett nytt magasin. Så nu gör vi det.

Me&JU är namnet. Det kommer handla om Jönköping University, om utveckling och framsteg inom utbildning och forskning, om personerna bakom arbetet, om nyfikenhet och företagsamhet och en öppenhet för omvärlden. Och det kommer handla om hur vi arbetar tillsammans – med Dig. Du som får det här magasinet är en av JU:s samarbetspartners, intressenter, medarbetare, alumner eller vänner.

I det här allra första numret kan du läsa en hel del om våra studenter. Om de som hjälper företag att bli effektivare, både internt inom företaget och externt mot internationella marknader. Om de som slog sina kloka huvuden ihop under studietiden och blev framgångsrika entreprenörer. Om JU Solar Team som är redo för revansch i oktober (håller tummarna!).

Alla jobbar de nära våra partners, till exempel regionens företag och Science Park, Science Park, med utveckling och nya lösningar i siktet.

Dessutom säger vi grattis till en av världens bästa forskningsmiljöer inom familjeföretagande som firar 10 år. Och till en annan jubilar, äldreforskningen vid Institutet för gerontologi, som sätter hela 45 ljus i tårtan. På magasinets sista sida hittar du en gästkrönikör, i detta nummer Ulf Hall på KK-stiftelsen om global konkurrens. Missa inte!

Så, vad tycker du om vårt nya magasin? Vad vill du läsa om i Me&JU? Hör gärna av dig till mig.

Sofie Sääf
Redaktör
sofie.saaf@ju.se

8.

*Lydia möblerade
Brännehylte
Lagersystem →*

20.

Balanstest

JÖNKÖPING UNIVERSITY

Me&JU är Jönköping Universitys magasin som vänder sig till högskolans vänner, samarbetspartners och intressenter. **Me&JU** utkommer fyra gånger per år. Produceras vid Marknadsavdelningen, Jönköping University. **Ansvarig utgivare:** Helena Zar Wallin, vd Högskoleservice. **Redaktör:** Sofie Sääf. **ISSN:** 1104-3687. **Layout:** Sofie Lind. **Tryck:** Ark-tryckaren. **Upplaga:** 27 000 ex. **Omslagsbild:** JU-studenter. **Foto:** Denise Permerud. **Adress:** Jönköping University, Me&JU, Box 1026, 551 11 Jönköping. **E-post:** info@ju.se. **Sociala medier:** facebook.com/jonkopinguni **Twitter och Instagram** @jonkopinguni **News in English:** ju.se

16

Startskottet
för första egna
roddtävlingen

18

Ett race för en
hållbar framtid

Vad betyder egentligen
begreppet karriär för
organisationer? →

26

Innehåll

- 4. **Notiser** / Lämplighetstest för lärarstudenter.
- 5. **Notiser** / Internationella programstudenter.
- 6. **Carefox** revolutionerar svensk hemtjänst.
- 8. **NFK**: Lydia möblerade om hos Brännehytte Lagersystem.
- 10. **Studenter hjälper företag** till internationell marknad.
- 11. **Jubileum** för forskning om familjeföretagande.

Nytt varumärke

- 15. **Ny kostym! #WeAreJU**
- 16. **Startskottet för första egna roddtävlingen.**
- 17. **Insparksfestivalen 2015**
- 18. **Ett race för en hållbar framtid.** JU Solar Team är laddade för revansch med ny solbil.
- 20. **Balansforskning.** Varför är det så svårt att hålla balansen när man blundar?
- 22. **Alumn Maja Svensson** Modeentreprenören med världen som spelplan.
- 23. **Nytt från Jönköpings Studentkår.**
- 24. **Notiser och nytt**
- 26. **Karriär är mer än personlig utveckling.** Ny forskning inom pedagogik.
- 27. **Namn och nytt**
- 28. **Rektor har ordet**
- 29. **Aktuellt**
- 30. **Summary in English**
- 31. **Gästkrönikör** / Ulf Hall, KK-stiftelsen

VÅR VISION

Vi bygger ett internationellt universitet i Jönköping som attraherar väl kvalificerade, uppfinningsrika och företagsamma människor från hela världen. Vi bidrar till ett hållbart ekonomiskt, socialt och kulturellt välbefinnande i regionen där vi verkar, och banar väg för kunskapsbaserad innovation och företagsamhet.

LÄMPLIGHETSTEST

Satsning för fler lämpliga lärarstudenter

För att få ännu bättre kvalitet på utbildningen är Jönköping University med i en försöksverksamhet med något som kallas för lämplighetsbedömning. Det innebär att hänsyn tas till andra saker än enbart betyg eller resultat från högskoleprov när nya studenter antas till lärarprogrammen.

Under tre dagar i maj och juni genomfördes lämplighetsprovning av sökande till förskollärarprogrammet. Regeringen har gett Universitets- och högskolerådet, UHR, i uppdrag att samordna och vidta åtgärder för att få lämpliga lärare och förskollärare utexamine-

rade. Den här gången var det en simulering för att pröva och utvärdera modellen. Under bedömdagarna deltog sammanlagt 70 frivilliga sökande. Nästa år kommer det vara obligatoriskt för alla som söker till förskollärarprogrammet och eventuellt ytterligare ett lärarprogram vid Högskolan för lärande och Kommunikation

POSITIV RESPONS

Många deltagare var positiva till att göra ett lämplighetstest. Lämplighetsbedömningen ska inte bara sälla bort de som anses olämpliga för läraryrket utan används också för urval då de som anses mer lämpade får ett meritvärde som läggs samman med värdet från betyg eller högskoleprov. Dessutom får de sökande möjlighet att själva känna och reflektera över sin roll som lärare och samtidigt får de se högskolans faciliteter och träffa andra studenter.

FLER LÄROSÄTEN DELTAR

Det är inte bara Jönköping University som har fått uppdraget från Universitets- och högskolerådet. Även Linnéuniversitetet gör samma sak men med en annan modell.

– Vi har tagit fram en väl underbyggd modell och vill nu testa den utifrån så verkliga förhållanden som möjligt för att fullt ut använda den i skarpt läge. Då beräknar vi att ca 600 sökande kommer bedömas, säger Fausto Callegari, utbildningsledare.

Resultatet från årets genomförda provomgång påverkar inte studenterna på något sätt då det är till för att testa modellen.

TEXT: KAJSJA GRANLUND | FOTO: PATRIK SVEDBERG

Fausto Callegari

→ BEDÖMNING

Lämplighetsbedömningen ska inte bara sälla bort de som anses olämpliga för läraryrket utan fungerar också som en inkörsport för studenterna som i testet kan känna och reflektera över sin roll som om lärare.

Det här bedöms för lämplighet

- > Motivation för läraryrket
- > Förmåga till självreflektion
- > Kommunikativ och interaktiv förmåga

Så här mäts det

- > Skriftlig reflektionsuppgift
- > Intervju

Rekordmånga internationella programstudenter

Nästan 1 000 internationella studenter kommer till Jönköping University för att plugga i höst.

➔ Bland dem är 250 studenter från länder utanför Europa som betalar studieavgift för att läsa ett flerårigt program i Sverige. Över 300 studenter är programstudenter från EU/EES. Dessutom kommer över 400 utbytesstudenter från något av högskolans cirka 350 partneruniversitet runt om i världen. Utbytesstudenterna stannar en eller två terminer. Totalt pluggar cirka 1 500 internationella studenter på Jönköping University.

1 FÖRST UT MED FÖRUTBILDNING FÖR INTERNATIONELLA STUDENTER

Nu är ansökan öppen för den helt nya satsningen "Pathway programmes", förberedande utbildning för internationella blivande studenter.

– Jönköping University är ett av de svenska lärosäten som varit mest framgångsrika i rekrytering av internationella betalstudenter. Nu tar vi nästa steg och är först i Sverige med en samlad satsning på förutbildning för internationella studenter, säger rektor Anita Hansbo.

Programmen ska ge internationella studenter förberedande kunskaper i bland annat engelska inför vidare studier på grund- eller masternivå. Utbildningarna startar våren 2016.

VARIFRÅN KOMMER STUDENTERNA?

Smart sa räven! Carefox revolutionerar svensk hemtjänst.

Allt började med en frukostfika på Science Park. I dag håller Carefox på att förändra den svenska hemtjänsten i grunden. Allt som krävdes var fyra fackhögskolor och en smart idé.

TEXT: AMELIE BERGMAN | FOTO: PATRIK SVEDBERG

Hösten 2013 fick Kristian Hyttinen ett samtal från Gustaf Österström, affärsutvecklare på Science Park. Kunde Kristian, marknads-ekonom vid Jönköping International Business School, tänka sig att hoppa in som marknadsansvarig för ett nytt bolag i Science Parks inkubator? Framtidsutsikterna var ovissa, men idén hade potential...

– Gustaf trodde stenhårt på konceptet. När jag hade träffat Vilbert, Erik och Dick så gjorde jag det också, berättar Kristian som i dag är affärsutvecklingschef och delägare i Carefox.

Trion Johan Gustafsson, William Weice och Kristian Hyttinen

SAKNADE VERKTYG

Vilbert Soleymanian och Erik Reuthammar drev sedan tidigare hemtjänstbolaget Basic Care Unit. Företaget hade haft en succéartad utveckling, men Vilbert och Erik såg också behovet av ett verksamhetsstöd som var skräddarsytt för privat hemtjänst.

– De ville ha ett system som utgick från vårdtagarens behov och önskemål istället för att bara fokusera på insatsen, förklarar Kristian.

De system som fanns på marknaden var alldeles för enkla. Eller också var de stora, dyra och tungrodda. Återstod alltså att skapa ett eget. Polletten trillade ner under en vanlig morgonfika på Science Park. Bordsgrannen Dick Petersson, vd för Verendus, hade redan gjort resan en gång och var villig att dela med sig av sina erfarenheter. Tillsammans bildade de Carefox.

Trion vände sig till Tekniska Högskolan vid Jönköping University med en förfrågan om examensarbete. Johan Gustafsson och Rikard Jurstrand, som båda läste data och webbutveckling, nappade. Examensarbetet påbörjades våren 2013 och mynnade under sommaren ut i en anställning. Parallellt med att Johan och Rikard fortsatte utvecklingen, ansvarade Kristian för marknadsbearbetningen. För att få hjälp med varumärket vände man sig direkt till Högskolan för lärande och kommunikation. Kreatörerna vid studentutskottet Hype, som kan liknas vid en ideell reklambyrå, kom med förslaget på namn, logotyp och grafisk profil.

FYRA FACKHÖGSKOLOR I FÖRENING

Carefox är resultatet av den unika kultur som finns vid Jönköping University. Kompetenser från de fyra olika fackhögskolorna – Vilbert är utbildad vid Hälsohögskolan – har med gemensamma krafter och i nära samarbete med Science Park, förverkligat den innovativa idén. I dag är Carefox inte bara ett lönsamt företag som ger nya jobb, utan bidrar också till positiva förändringar i samhället.

– Vi har haft stor nytta av högskolans resurser och kunskap. Vi ser det som en fördel att kunna vända oss till kompetenser som inte har stelnat i etablerade former. Det är inte omöjligt att vi anställer fler medarbetare från Tekniska Högskolan i takt med att vi växer, säger Kristian.

NYTT TILLVÄXTKAPITAL

I dag har Carefox ett 50-tal kunder – från start ups till etablerade, medelstora hemtjänstbolag. Några av de större privata aktörerna är också på väg in.

– Det finns en stor nyfikenhet. Carefox är specialiserat för hemtjänsten och vi har jobbat hårt på att skapa ett så komplett verksamhetsstöd som möjligt. Tidigare har man fått nöja sig med mer generella system som mest handlar om schemaläggning, alternativt tvingats kombinera flera olika program. Med Carefox sparar kunderna tid på administrationen och kan istället ägna sig åt vårdtagarna.

» De ville ha ett system som utgick från vårdtagarens behov.

Planen är att fortsätta växa, framförallt i de nordiska länderna. Här bedrivs hemtjänsten på ett liknande sätt som i Sverige, så potentialen är stor. Carefox har med Science Parks hjälp tagit in nytt kapital för att klara tillväxtfasen.

– De har backat upp oss i arbetet med att hitta rätt investerare, men har också varit bollplank för våra strategier och affärsmodeller. Science Park är en fantastisk kreativ miljö, inte minst tack vare närheten till, och utbytet med, Jönköping University. Vi stannar på campus så länge vi kan.

FAKTA CAREFOX

→ Carefox är ett verksamhetsstöd för privat hemtjänst. Med schemaläggning, insatsplanering och dokumentation i ett och samma program frigör systemet mer tid för relationen med vårdtagaren. Programmet är webbaserat och kompletteras av en app.

→ Carefox bildades 2013 och ingår i Science Park Jönköpings inkubator. Företaget har i dag fem anställda och sju delägare. Carefox har också mottagit SKAPA-stipendiet som framtidens innovatör.

→ Kostnaderna för hemtjänsten i Sverige beräknas öka med minst 60 procent fram till år 2020. Med hjälp av nya e-tjänster beräknas Sveriges kommuner kunna reducera den kostnaden med upp till 53 miljarder kronor, enligt en rapport från forskningsinstitutet Acreo.

Det här är NFK

Näringslivsförlagd kurs, NFK, ingår i samtliga utbildningar på Tekniska Högskolan vid Jönköping University. NFK infördes för ett år sedan och har gjort succé bland studenter och medverkande företag. Konceptet är unikt och har som syfte att integrera arbetslivserfarenhet i utbildningen på ett djupare sätt än vad som är möjligt under en vanlig praktik. Student och företag tar tillsammans fram ett passande uppdrag utifrån företagets behov samt studentens kompetens och erfarenhet.

Vill du och ditt företag delta?

Kontakt: Monica Hjelmåker,
Business Development Manager
monica.hjelmaker@ju.se

NÄRINGSGLIVSFÖRLAGD KURS UPPSKATTAS AV FÖRETAGEN:

LYDIA MÖBLERADE OM HOS BRÄNNEHYLTE LAGERSYSTEM

En lagertillverkare har inte alltid ett välordnat lager... Men när Brännehylte Lagersystem bjöd in studenten Lydia Svensson på näringslivsförlagd kurs blev det snabbt ordning och reda.

– Vi är supernöjda! Att samverka med högskolan är ett jättebra sätt att få nya perspektiv på verksamheten, säger Brännehyltes Nathalie Sjöberg.

TEXT: AMELIE BERGMAN | FOTO: BRÄNNEHYLTE LAGERSYSTEM

Utanför Kulltorp, i Gnosjö kommun, finns en av Nordens ledande leverantörer av lagersystem. Brännehylte Lagersystem tillverkar och säljer kompletta lagersystem till företag i hela Europa och bland kunderna märks jättar som Gekås och Postnord. Företaget omsätter 100 miljoner kronor och har 38 medarbetare. Nyligen har man också inlett ett samarbete med Jönköping University, berättar Nathalie Sjöberg som är kvalitets- och projektledare på Brännehylte Lagersystem. I höstas deltog företaget för första gången på "Karriärum", en mässa för partnerföretag som hålls varje höst.

– Jag och min kollega Mika Severikangas ville knyta nya kontakter. Utbytet med högskolan är ett bra sätt att få in idéer i verksamheten. Som student uppskattar man dessutom att få verklighetsanknytning i utbildningen, något jag vet av egen erfarenhet. Det vill vi gärna bidra med, säger Nathalie.

När Lydia Svensson, som läser programmet Logistik och Ledning på Tekniska Högskolan, såg att Brännehylte Lagersystem fanns på plats, tog hon direkt kontakt om NFK.

– Jag har tidigare jobbat på lager här i trakten, och därför var jag nyfiken på företaget.

OMFATTANDE ANALYSARBETE

I slutet av vårterminen genomfördes den sju veckor långa NFK-kursen. För Nathalie var det viktigt att kunna erbjuda Lydia ett riktigt uppdrag att sätta tänderna i. Efter att ha gått igenom de olika möjligheterna föll Lydias val på lagret.

– På lagret strålar alla funktioner samman. Det passade mig bra eftersom jag gärna ville ha kontakt med olika delar av verksamheten. Dessutom var det en logistisk utmaning. Det fanns definitivt en förbättringspotential, säger Lydia.

– Framförallt hade alla artiklar inte tilldelats en egen plats, vilket gjorde att de ibland kunde vara svåra att hitta, förklarar Lydia som direkt fick nytta av tidigare kurser i affärslogistik och organisation. Hon inledde med att göra ABC- och SWOT-analyser. Därefter möblerade hon om hela lagret. Alla artiklar fick en bestämd plockplats. De som säljs mest placerades lättillgängligt och artiklar som hör ihop och samlevereras fick lagerplatser intill varandra. Alla artiklar märktes upp och användningen av lagerytan optimerades också med hänsyn till storlek och pallhöjd.

FÖRBERETT FÖR NY TEKNIK

På Brännehylte Lagersystem är man mycket nöjd med resultatet.

– Vi har fått en mycket effektivare lagerhantering vilket också underlättar när vi har ny personal eller säsongsanställda. Dessutom står vi väl förberedda inför framtiden och en eventuell implementering av truck- eller handdator, säger Nathalie.

Lydia, som nu har ett år kvar av sin utbildning, har fått blodad tand.

– NFKn var ett perfekt tillfälle att få jobba och tillämpa mina nya kunskaper direkt. Jag kände mig väldigt välkommen och alla på företaget har engagerat sig i projektet. Efter det här är jag säker på att förbättringsarbete är min grej. Jag gillar att effektivisera!

Nathalie Sjöberg, kvalitetstekniker och projektledare på Brännehylte Lagersystem, och Lydia Svensson, student vid programmet Logistik och Ledning, är överens om att Näringsförlagd kurs innebär stora mervärden både för företaget och studenten.

STUDENTER HJÄLPER FÖRETAG TILL INTERNATIONELL MARKNAD

Vill ditt företag delta i kursen? Så här går det till:

- > **Projektet pågår** mellan januari och mars 2016
- > **En studentgrupp matchas** med er och får i uppgift att undersöka hur ni kan etablera er internationellt
- > **Studenterna gör** ett förslag på marknadsplan
- > **Marknadsplanen presenteras** för er
- > **Ni går vidare** som ni önskar

Kontakt:

Projektledare Astrid Löfdal
astrid.lofdahl@ju.se

I kursen **Advanced International Marketing, Trade and Export Management** lär sig studenter grunderna i internationell affärsverksamhet. Det här görs i skarpa projekt där studenterna samarbetar med företag, främst regionalt men även nationellt. Genom projekten kan små och medelstora företag få hjälp att etablera sig på en internationell marknad. I kursen ingår även ett tävlingsmoment för studenterna.

TEXT OCH FOTO: JULIA RANDAU

– Samarbetet är något som brukar uppskattas av såväl studenterna som företagen som deltar, berättar Astrid Löfdahl, projektledare på Jönköping International Business School.

De som deltar i Advanced International Marketing, Trade and Export Management är alltså projektgrupper bestående av studenter, partnerföretag som studenterna arbetar med samt partnerorganisationer.

STUDENTER FRÅN HELA VÄRLDEN

Projektgrupperna skapas utefter företagets behov, och studenter och företag matchas sedan med varandra för bästa möjliga resultat. Studenterna kommer

från hela världen och detta är något man använder sig av i projektet. Marknaden där företaget vill etablera sig matchas med nationaliteten på en eller flera i projektgruppen. Detta ger både projektgruppen och företaget en bra förutsättning då studenterna har inte bara en språkförståelse, utan även en kulturell förståelse för landet och marknaden.

STIPENDIEUTDELNING

Projekten i kursen är även del av en tävling där den grupp som anses arbetat bäst samt fått bäst resultat tilldelas ett stipendium. Tävlingen sponsras av ett flertal partnerorganisationer. 2015 var

dessas EKN (Exportkreditnämnden), Business Sweden, SEK (Svensk Exportkredit), Swedfund och ALMI.

TILLGÅNG FÖR FÖRETAG

Ett av företagen som har deltagit i Advanced International Marketing, Trade and Export Management är företaget Rojos. Rojos är ett bageri med 10 anställda, inklusive de tre ägarna, beläget i Vrigstad. Den som haft tätast samarbete med studenterna är en av ägarna Cecilia Johansson, vars roll är att föra företaget framåt. Att samarbeta med JIBS på olika sätt är inte främmande för Rojos. De har själva tagit kurser, samt deltagit som partnerföretag och fadderföretag i olika kurser.

– Kompetensen som finns på högskolan är en tillgång för hela regionen, säger Cecilia.

DELTAR FÖR TREDJE GÅNGEN

Det är tredje året som Rojos är partnerföretag i kursen, och de har varit mycket nöjda alla gånger. Uppgiften årets projektgrupp fick var att undersöka marknaden i norra Tyskland för att företaget ville få en marknadsförståelse, uppdraget vidareutvecklades sedan tillsammans med studenterna.

– Studenterna höll sig till uppgiften samtidigt som de vågade sikta högt och tänka utanför boxen, berättar Cecilia.

REKOMMENDERAR ANDRA

Cecilia belyser vikten av att våga ta in externa röster i sitt företag, och menar att det tvingar företaget att gå utanför sina befintliga tankebanor.

– Som litet företag har man inte alla kompetenser inom företaget, att ha fått kompetens från studenterna har varit ovärderligt.

”Kompetensen som finns på högskolan är en tillgång för hela regionen”, säger Cecilia.

Cecilia Johansson

Rojos var partnerföretag till 2015 års vinnande projektgrupp.

Foto: iStock

Jubileum för forskning om familjeföretagande

Det är tio år sedan forskningscentret Centre for Family Enterprise and Ownership, CeFEO, startades. Självständigt gick centrets ledning ut med att man skulle bli bäst i världen på forskning om familjeföretag.

TEXT: MARIA NORDSTRÖM | FOTO: PATRIK SVEDBERG

Familjeföretag är världens överlägset vanligaste företagsform. Men 1995 var forskningen nästan obefintlig. Myter om familjeföretag och företagarfamiljer frodades, och utbildningar i företagsekonomi fokuserade helt på andra företagsformer. Jönköping International Business School vid Jönköping

University fick då ett anslag från Carl-Olof och Jenz Hamrins Stiftelse för att börja forska på ämnet.

Tio år senare, 2005, fanns en växande och tvärvetenskaplig grupp på JIBS som nu kände sig redo att samla sig i ett forskningscenter. Mattias Nordqvist, som precis hade doktorerat i ämnet och skulle bli centrets biträdande ledare, reste runt i USA för att studera liknande center.

– Från den resan kom bland annat tanken att vi måste stå på två ben. Både forskning och praktisk relevans. Därför är centrets ledord "Academic excellence and practical relevance", berättar Mattias, som idag leder centret.

FÖRSTA CENTRET I NORRA EUROPA

Tillsammans med professor Leif Melin, CeFEOs första ledare, lyckades han knyta duktiga forskare som publicerade många artiklar till projektet. CeFEO var det första centret för familjeföretagsforskning i norra Europa och redan från början ett av de största och mest tvärvetenskapliga.

Fyra år efter att centret startades gjordes en ranking av familjeföre-

tagsforskning i världen. Rankningen baserades på hur många vetenskapliga artiklar som publicerats, och CeFEO hamnade på första plats i Europa och på fjärde plats i världen. 2013 gjordes rankningen om, och centret hade då klättrat till tredje plats i världen.

Idag är ungefär 30 professorer, lektorer och doktorander från tio länder aktiva i centret, som också har ett omfattande nätverk av internationella gästforskare. Mycket av forskningen sker i dialog med familjeföretagare, och man har kontinuerligt utbildningar och seminarier med familjeföretag.

– Samarbetet med företag i närområdet är inte unikt i världen, säger Mattias Nordqvist, men det är en mycket viktig verksamhet för oss.

FAMILJEFÖRETAG I UNDERVISNINGEN

De senaste tre åren har man ökat fokus på att också synas i undervisningen. Redan 2007 startade en masterkurs i Family Business Development på JIBS, och sedan 2012 finns det också en sommarkurs på avancerad nivå: Developing Dynamic Family Enterprises. Eftersom forskningen vid CeFEO

Mattias Nordqvist kan förutom professor i företagsekonomi, chef för CeFEO och familjeföretagsforskare nu även lägga till "star professor" i sitt cv, enligt amerikanska Family Capital.

"Om fem år är vi bäst i världen"

Norra Europas första centrum med fokus på familjeföretag

JÖNKÖPING

— Inom fem år skall vi bli bäst i världen och internationellt ledande inom forskning och utbildning som gäller familjeföretag.

Det säger ekonomie doktor Mattias Nordqvist, biträdande centrumledare vid norra Europas första forsknings- och utbild-

ningscentrum inom sektorn familjeföretagande och ägande. Detta "Center for Family Enterprise and Ownership", CeFEO, invigdes vid Internationella handelshögskolan i Jönköping på torsdagskvällen.

Av alla företag inom EU är tre fjärdedelar familjeföretag liksom 25 av Europas 100 största företag. I Sverige bidrar familjeföretagen med över hälften av bruttonationalprodukten.

Om familjeföretagens be-

tydelse för exempelvis systerställningen varit undervärderad, anses intresset ha ökat väsentligt på senare år.

— Familjeägandet, och andra typer av koncentrerat ägande, spelar en mycket viktig roll i många branscher och även på börsen. Mer uppmärksamhet kring familjeföretagande och ägande leder även till ett ökande behov av forskning och kunskap kring centrala frågor som exempelvis generationsskiftet, tillväxt-

strategier, finansiering och skattesystem.

Det säger Leif Melin, professor i företagsekonomi och ledare för CeFEO.

Vid starten har CeFEO tolv aktiva forskare och doktorander från fyra olika områden. Det gör CeFEO inte bara till norra Europas första centrum för familjeföretagande utan också till ett av världens största och mest tvärvetenskapliga centrum i sitt slag.

Mattias Nordqvist, upp-

vuxen i Mantorp, doktorerade nyligen på familjeföretagandets strategier med Väderstad-Verken som exempel. CeFEO:s styrka skall vara en kombination av spetsforskning, utbildning och praktiskt tillämpning.

— Inom fem år skall vi vara bäst i världen och internationellt ledande när det gäller forskning och utbildning vad gäller familjeföretagande, säger Mattias Nordqvist oblygt.

CHRISTER ELDERUD

Östgöta Correspondenten 25 november 2005.

engagerar många forskare från olika ämnen, kommer familjeföretagsperspektivet även in i andra kurser i företagsekonomi.

— Det är vi troligtvis ensamma om i Sverige, säger Mattias Nordqvist. På andra högskolor och universitet har man inte alls samma fokus på familjeföretag, trots att nästan alla studenter någon gång under sitt yrkesliv kommer att jobba i eller med ett familjeföretag.

Andra sätt att få studenter intresserade av familjeföretag är det pris för bästa uppsats i ämnet som centret instiftat, diskussionsgruppen Family Business Club som varit mycket välbesökt, och inte minst att centrets forskare två år i rad coachat en grupp studenter i tävlingen Family Enterprise Case Competition n som hålls vid University of Vermont – och där JIBS studenter stått som vinnare båda åren.

GENERATIONSSKIFTE – EN UTMANING

Under de tjugo år som gått har familjeföretagande varit ett av de snabbast växande fälten inom forskning om företagande.

Men mer forskning behövs. En av de största utmaningarna för familjeföretag är generationsskiftet. Just den utmaningen närmar sig nu för tillväxtekonomierna i Asien, Latinamerika och Afrika, där familjeföretag dominerar i många branscher.

— Vi är väl positionerade för den kommande tioårsperioden, säger Mattias Nordqvist. Vår ambition är både att fortsätta vara bland de absolut bästa i familjeföretagsforskningen och att våra kunskaper kommer till nytta i praktiken genom att vi interagerar med familjeföretagens ägare och ledare. Vi vill visa att familjeföretagen inte är en företagsform på utdöende, utan en form av företagande som är för framtiden.

September 2015: Bäst i världen

Amerikanska Family Capital listar Jönköping International Business School som en av världens 25 bästa handelshögskolor för utbildning och forskning om familjeföretag.

Tidningen Family Capital publicerade i september en lista på 25 lärosäten i världen som anses vara bäst på utbildning och forskning om familjeföretag. JIBS vid Jönköping University, som är det enda svenska lärosätet på listan, hade sällskap av välkända namn som Harvard Business School och London Business School. På varje lärosäte har Family Capital även utsett en stjärnprofessor, och i Jönköping föll valet på Mattias Nordqvist, föreståndare för CeFEO.

10 ÅR MED CeFEO

> **1995** – första stora anslaget från Carl-Olof och Jenz Hamrins stiftelse för forskning om familjeföretag på Jönköping International Business School.

> **2001** – Per-Olof Bjuggren, Lars-Göran Sund, Annika Hall, Leif Melin och Mattias Nordqvist publicerar JIBS två första artiklar i den vetenskapliga tidskriften Family Business Review. Lars-Göran Sund publicerar en omfattande studie om generationsskiftet, gåvo- och arvsskatt i Sverige.

> **2002** – Emilia Florin Samuelsson publicerar JIBS första doktorsavhandling om familjeföretag.

> **2005** – CeFEO startas.

> **2009** – Baserat på publikationer mellan 2001 och 2007 rankas JIBS och CeFEO på fjärde plats globalt och första plats i Europa när det gäller familjeföretagsforskning. (Debicki, Matherne III, Kellermanns & Chrisman, 2009)

> **2013** – Baserat på publikationer mellan 2001 och 2009 rankas JIBS och CeFEO på första plats i Europa och på tredje plats i världen när det gäller familjeföretagsforskning. (Smyrniotis, Poutziouris & Goel 2013)

> **2014** – Ett studentlag från JIBS, coachat av CeFEOs ledare Mattias Nordqvist, vinner Family Enterprise Case Competition i USA.

> **2015** – CeFEO firar 10 år och Jönköping International Business School listas som en av världens bästa handelshögskolor för utbildning och forskning inom familjeföretag.

JÖNKÖPING UNIVERSITY

**WE
ARE
JU.**

Nu byter vi till en kostym som passar framtiden
– ett internationellt lärosäte i Jönköping. **ju.se**

NY KOSTYM!

Nya logotyper, nya färger och former, en ny webb – ett nytt grafiskt uttryck. Nu känner ni igen Högskolan i Jönköping som Jönköping University.

– Vi verkar i en internationell miljö, både på campus i Jönköping och utomlands, med studenter, medarbetare och samarbetspartners från hela världen. Hos oss gör delarna helheten och helheten gör delarna starkare – och det är det som gör Jönköping University till ett attraktivt lärosäte. Vår nya grafiska profil är framtagen för att stärka och förtydliga det ännu mer, säger rektor Anita Hansbo.

Den nya grafiska profilen är del i ett varumärkesprojekt med ny kommunikationspolicy som ingår i högskolans verksamhetsutveckling och som pågått under ett par år. Arbetet har en direkt koppling till långsiktiga strategier, målbild och vision.

Inom Jönköping University finns fem nya logotyper. En gemensam för hela Jönköping University och en för varje fackhögskola. Alla har samma symbol. För att få

ett enhetligt varumärke både i Sverige och utomlands är det de engelska namnen som syns i logotyperna.

– Genom att vara konsekventa i vår kommunikation, alltså hur vi använder logotyp, språk, typografi, bilder och färger stärker vi vår trovärdighet och ökar vår igenkännlighet. Vi vill ju att alla ska veta att det är vi som är Jönköping University, säger Anita Hansbo.

#WeAreJU

Under våren anordnades en bildtävling för studenter och personal på Instagram. Uppgiften var att gestalta den nya symbolen precis på vilket sätt man ville. Många kreativa förslag kom in. Här är några av dem och fler finns under hashtag **#WeAreJU**

1:a

Landskap: Zsófia Pauliczky
Skorstenar: Alexander Morad
Sniglar: Mikael Cederfeldt

UNDER HÖSTTERMINENS FÖRSTA VECKA lanserades det nya varumärket på campus och runt om i Jönköping. Som en del i lanseringen och insparken var det premiär för två nya event: roddtävling med fighting spirit och festival för insparksglada studenter.

Startskottet för första egna roddtävlingen

Jönköping Universitys första interna roddtävling gick av stapeln 19 augusti på Munksjöns vatten. Högskolans personal fick möta studenterna i JU Rowing och det blev en jämn kamp. I alla fall de första tio metrarna.

TEXT: KLARA CARLSSON | FOTO: DENISE PERMERUD

RODD PÅ JÖNKÖPING UNIVERSITY

PLUGGA I LUGN OCH RO

> Jönköping University är ett idrottsvänligt lärosäte. studenter i Jönköping plugga och satsa på rodd samtidigt. Tack vare ett nära samarbete med Jönköpings Roddsällskap och gåvor från högskolans samarbetspartners vid förra årets 20-årsjubileum erbjuder Jönköping University nu studenterna rodd både för nybörjare och på elitnivå.

→ **Högsommarvärmen** hänger fortfarande kvar trots att det är i slutet av augusti. Längs Munksjöstranden nedanför Hälsöhögskolan är fyra läktare uppbyggda och intill finns ett partytält med tilltugg. Det har blivit dags för Jönköping University första interna roddtävling.

→ **Fyra lag ska tävla mot varandra.** Det ena laget består av studenter från JU Rowing och de resterande tre består av personal från Jönköping University. Under sommaren har personalen coachas av Carter Arnold från Jönköpings

Roddsällskap för att komma i form till dagens race. Studentlaget har vanan inne och har under året rönt framgångar i flera internationella roddtävlingar.

→ **Startskottet ljuder.** Båtarna ger sig iväg från startplatsen vid Bauers brygga. Spänningen är olidlig, i alla fall till en början. Studentbåten får tidigt försprång medan det bland de andra båtarna är mer jämt under hela loppet. Påhejad av publiken vinner studenterna i JU Rowing överlägset. Grattis!

INSPARKSFESTIVALEN 2015

Efter månader av planering var dagen äntligen kommen. Det var dags för Jönköping University och Studentkåren att bjuda in till Insparksfestivalen för allra första gången.

TEXT: KLARA CARLSSON | FOTO: FREDRIK FRAMÅT, EMMA BJÖRKDAHL

Det gick nästan att ta på spänningen där på eftermiddagen den 21 augusti, när portarna till festivalen slogs upp och peppade studenter strömmade in.

Runtomkring campus minglade studenterna tillsammans med cirkusartister från Cirkus Cirkör som både stod på händer och gick på spikmattor. Feststämningen var på topp och när The Royal Concept ändrade scenen var det många som hade svårt

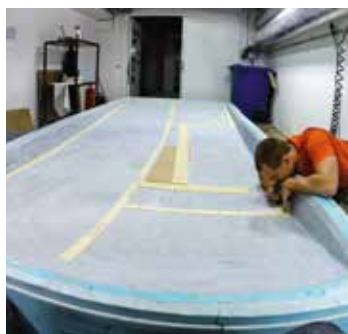
att stå still. När Thomas Stenström sedan brände av dunderhiten Slå mig hårt i ansiktet kunde de flesta overallklädda besökarna inte låta bli att sjunga med. Festen fortsatte med Miriam Bryant som gav allt på scenen. Innan festivalens stora dragplåster, Maskinen, bjöds besökarna på en enastående eldshow från högskolans tak.

När Maskinen sedan drog igång vibrerade campus och 4 000 studenter dansade

i kapp till tonerna i augustinatten som aldrig ville ta slut. Alla var överens om en sak, att Insparksfestivalen blev en riktig succé.

← **Thomas Stenström** – Jag har aldrig spelat för bara studenter tidigare men det var grymt. Jag är helt slut, sa Thomas Stenström efter spelningen.

Solbilen har utvecklats och tillverkats i verkstaden på Tekniska Högskolan. Formen byggdes upp med hjälp av glasfiber som slipades och spacklades i flera omgångar för en jämn yta.

Efter många timmars arbete är det dags för Glenn Sondell och Andreas Nordh att belägga formen med kolfiber – för en stark och lätt kaross.

När kolfiberkarossen frigjorts ur formen väntar folieringen. Folien är inte bara dekorativ – materialet bidrar också till att minska luftmotståndet. Sponsorn Auto:ident hjälpte till med folieringen, Bitten Gustavsson och hennes kollega gjorde jobbet.

Andreas Nordh och Jonas Karlsson gör en tidig testkörning i formen.

Ett race för en hållbar framtid

Är det en båt? Nej! Det är en bil! När JU Solar Team visar upp sin nybyggda katamaranliknande solbil, så haglar frågorna. Men den stora frågan är: Kan ni vinna?

– Det är klart att vi hoppas! En pallplats är målet, säger Johanna Svensk som är projektledare för JU Solar Team.

TEXT: AMELIE BERGMAN | FOTO: JU SOLAR TEAM

Redan 2013 deltog Jönköping University i världens största tävling för solbilar – World Solar Challenge i Australien. JU Solar Team fick stor uppmärksamhet och solbilen gick som tåget – ända tills den blåste av vägen under en sandstorm och förvandlades till skrot. 2015 är man på banan igen, med ett nytt lag och en helt ny solbil. Bilen har nyligen flugits till Australien där tävlingen drar i gång i mitten av oktober.

– Vi är det enda laget från Norden som deltar. I Europa och Asien är tävlingen jättestor – och konkurrensen är stenhård. I Japan får lagen kvala in till tävlingen, berättar Johanna Svensk.

Regionens företag, med omfattande kompetens inom automotive, har inte varit sena att haka på. Sponsorererna har ställt upp med allt från simuleringar, ytmodellering och 3D-modeller till fjädrar och foliering. Några av branschens största aktörer har också stöttat genom att subventionera inköp av solceller, motor, lager och kolfiber. Andra har bidragit med marknadsföring och utställningsplats på mässor.

– Det stora intresset är ett tecken i tiden – innovativa lösningar för förnyelsebar energi engagerar många. World Solar Challenge är mycket mer än en biltävling. Det är ett race för en hållbar framtid.

Första testkörningen ägde rum på Mantorp i samband med en STCC-tävling i slutet av juni. Solbilsracern Emma Larsson körde tre varv och satte nytt svenskt banrekord för solbilar. En av utmaningarna på plats i Australien blir att köra på vänster sida.

Modellen i skala 1:13 printad av sponsorn Addema har varit ett viktigt diskussionsunderlag i möten med sponsorer och leverantörer.

Den 23 juni var det äntligen dags för garage-party och release av 2015 års solbil. Bilen är designad för optimalt luftmotstånd, rullmotstånd, väghållning och energieffektivitet.

JU Solar Team i samband med releasen. Från vänster Tony Svensson, Andreas Nordh, Jonas Karlsson, Emma Larsson, Philip Brobakken, Glenn Sondell, Marcus Hassa, Claes Yngve, Johanna Svensk, Johan Jansson samt kursansvariga för projektet Magnus Andersson och Dag Raudberget.

Tävlingssbilarna på Mantorp dånade förbi solbilens som susade iväg ljudlöst på banan intill. Solbilens luftmotstånd motsvarar 20 procent av luftmotståndet hos en BMW 320 sedan. Den är 4,3 m lång, 1,8 m bred och 1,1 m hög. Karossen och fälgarna består av kolfiber och hjulupphängningen är gjord i aluminium. Totalt väger den 170 kg.

Solcellspanelen är högeffektiv med en verkningsgrad på hela 23,4%. Panelen är specialtillverkad av Gochermann Solar Technology i Tyskland.

Testkörningarna är betydelsefulla. Jönköping Airport har upplåtit utrymme för bilen som enligt svenska trafikregler endast får framföras inom inhägnat område. Här monteras solcellspanelen av Jonas Karlsson, Johanna Svensk, Emma Larsson, Glenn Sondell och Claes Yngve medan Dag Raudberget dokumenterar.

Johanna Svensk är projektledare för JU Solar Team. I juli finlöpades de sista detaljerna inför en omfattande testkörningsperiod och i slutet av augusti checkades bilen in för flygtransport till Australien.

JÖNKÖPING UNIVERSITY SOLAR TEAM 2015

World Solar Challenge 2015, som äger rum 18 – 25 oktober, är världens största solbilstävling. I år tävlar 30 lag om titeln. Med enbart solenergens hjälp ska bilarna ta sig 300 mil, från Darwin till Adelaide. Och det handlar inte bara om att komma först i mål. Regelverket är utformat så att teamet med de bästa tekniska lösningarna vinner. JU Solar Team 2015 består av elva studenter – alla med olika bakgrund och erfarenhet. Den gemensamma nämnaren är att flera av dem just nu utbildar sig till maskiningenjörer på Tekniska Högskolan vid Jönköping University. Deltagandet i JU Solar Team räknas som en fristående kurs utanför utbildningen och är ett unikt tillfälle att skaffa praktisk erfarenhet och bygga kontakter med näringslivet. Hela teamet kommer att finnas på plats under tävlingen, varav fyra kommer att köra bilen under racet.

> **Fordonselektronik:** Glenn Sondell.

> **Fordonsdynamik:** Tony Svensson, Gustav Stark och Marcus Hassa.

> **Kaross:** Claes Yngve, Jonas Karlsson, Johan Jansson och Andreas Nordh.

> **Projektledning:** Johanna Svensk, Dag Raudberget och Magnus Andersson.

> **Strategi och PR:** Emma Larsson och Philip Brobakken

> **Huvudsponsorer:** Addema, Ansys, Auto: Ident, Bridgestone, Bubs, Creo, Elmia, En Appstudio, Gochermann, Jönköping Energi, Jönköpings-Posten, Mitsuba, Prototal, Semcon, SKF, Tanso, Textreme, 3M, Öhlins.

VARFÖR ÄR DET SÅ SVÅRT ATT HÅLLA BALANSEN NÄR MAN BLUNDAR?

Mina tår nyper fast i skumgummit som jag står på. Jag känner hur fotleder, lår-muskler och höfter får arbeta. Plötsligt går det inte längre och jag faller bakåt.

TEXT: MARIA ARPE | FOTO: DENISE PERMERUD

Selen runt min kropp stoppar fallet och jag kommer på fötter igen. David Rusaw, forskare inom ortopedteknik, håller på att testa min balans. Jag har stått på olika underlag och växelvis tittat och blundat. I den här omgången får jag stå på skumgummi och när det är dags att blunda blir det komplicerat.

När man använder sin balans aktiverar man olika system i kroppen, bland annat synen, och vad som kallas det vestibulära systemet. David förklarar att detta består av labyrinten i innerörat som känner av huvudet i förhållande till gravitationen. Även människans förmåga att avgöra sina kroppsdelars position aktiveras. Tar man bort ett av dessa, måste de andra kompensera för att hålla balansen.

FAKTA DAVID RUSAW

> Utbildad ortopedingenjör

> Forskar om biomekanik med inriktning på rehabiliteringsfrågor.

> David disputerade för tre år sedan med en avhandling om rörelseanalys och balans hos protesbrukare där han bland annat visade att personer med protes har en fördröjning i muskelreaktionen.

> David bedriver sin forskning med stöd av Stiftelsen Promobilia.

BALANS PÅ KLACKAR

Jag får göra ytterligare ett test. Samtidigt som jag står med fötterna på ett plant underlag ska jag röra mig i olika riktningar. På skärmen syns en liten gubbe som jag ska föra ut till olika rutor. David Rusaw mäter hur snabbt efter signalen jag börjar röra mig, hur långt ut mot de olika rutorna jag kommer och även hur jag tar mig ut till rutorna.

För min ålder och längd har jag tydligen bra kroppskontroll. Men vad händer då om jag tar på mig ett par pumps? Vi gör testet igen. Jag inser snabbt att jag inte alls tar mig lika långt ut mot de olika rutorna. Jag har nästan samma reaktionstid men klart försämrad kroppskontroll.

– Tryckcentrum under dina fötter pratar med det vi forskare kallar masscentrum och när du är barfota har du inga problem att med fotledernas hjälp justera balansen. Problemet uppstår i de höga klackarna när stödytan blir mindre, förklarar David Rusaw.

Masscentrum beskriver en kropp i sin helhet och är en medelpunkt av hela kroppens massa i tre dimensioner. Den ligger ungefär mitt på bålen i höjd med naveln.

– Den här typen av tester görs för att identifiera en person som har ökad risk för att ramla. Har du till exempel precis kommit hem från sjukhus kan vården sätta in resurser för att minska risken för fallskador. Vi ortopedingenjörer kan också gå in och erbjuda olika typer av hjälpmedel som till exempel käpp eller rullator, säger David Rusaw.

BALANSAKT FÖR PROTESBÄRARE

Men om du har förlorat ett ben och använder protes. Hur fungerar balansen då? Hur mycket stöd kan benet med protes ge?

– Vi har sett att det finns en minskad koppling från tryckcentrum under protesfoten till masscentrum jämfört med en kontrollgrupp. Det innebär ju att protessidan inte samarbetar, utan mest fungerar som ett vertikalt stöd och det benet som inte har protes måste arbeta hårdare för att hålla balansen. Vi har tidigare trott att protesen liknar ett vanligt ben mer än vad det faktiskt gör. Det innebär att vi kanske måste hitta nya sätt att träna upp balansen för protesbärare, förklarar David Rusaw.

NYA MODELLER MÅSTE TAS FRAM

Just nu arbetar David med att ta fram en ny modell för att testa balansen för protesbärare.

– När vi undersöker balansen använder vi en modell, en förenklad kropp. Jag har undersökt hur bra den här modellen fungerar och kommit fram till att den är för enkel. Vi måste därför hitta en ny modell som mer korrekt beskriver situationen. Den nya modellen skulle ta hänsyn till denna "passivitet" från protessidan och måste tydligt dela kroppen i två för att skillnader mellan sidorna inte kan bortses, säger David Rusaw.

Att bara stå på skumgummit är inga problem. Men när David ber mig att blunda blir det svårt att hålla balansen.

Jag ska så snabbt och rakt som möjligt ta mig till den andra gula rutan.

Alumn Maja Svensson

MODEENTREPRENÖREN MED VÄRLDEN SOM SPELPLAN

Maja Svensson är Skånetjejen som har tagit sig från den lilla byn Näsium till storstaden New York, där hon driver sitt egna modeföretag. En entreprenör med utbildning från Jönköping University.

VARFÖR VALDE DU ATT STUDERA PÅ JÖNKÖPING INTERNATIONAL BUSINESS SCHOOL?

Jag hade tidigare varit nanny i Houston i USA och det öppnade ögonen för mig att studera något internationellt. Jag kollade runt på olika utbildningar och det var just den internationella vinkeln i Jönköping som lockade. Jag fick även möjlighet att studera utomlands i både Nya Zeeland och Mexiko, vilket var fantastiskt.

VAD TYCKTE DU OM DIN TID I JÖNKÖPING?

Jag tyckte den var jättebra. Jag läste Internationell Ekonomi och Politik med inriktning nationalekonomi och det var en väldigt bred utbildning. Mycket av utbildningen var på engelska vilket skapade en internationell atmosfär i klassrummet. Det var en viss småstadskänsla i Jönköping som jag tyckte om, man lärde känna väldigt många och blev inte lika anonym som i en storstad.

VAD GÖR DU IDAG?

Sedan tre och ett halvt år tillbaka jobbar jag heltid med mitt företag Elsa and

Me som gör skräddarsydda klänningar för affärskvinnor. Än så länge är det en mobil butik där vi kommer till folks hem, låter dem prova klänningar och sedan får de beställa olika skärningar.

VARFÖR VALDE DU ATT STARTA EGET?

Jag har alltid varit intresserad av det och jag har varit säker på att jag vill syssla med det ganska länge. Det här att man kan styra över sitt eget liv, sin egen tid och sin egen inkomst, även om den inte är så hög i början. Helt enkelt att bestämma över sig själv.

HUR HAR UTBILDNINGEN HJÄLPT DIG I DITT ARBETE?

Oavsett vad man pluggar, är högskolan viktigt för man får ett kritiskt tänkande och man får lära sig att ta eget ansvar. Högskolan gör att man bygger upp sig själv som människa och får mer självförtroende. Sen har nationalekonomin varit bra för mig då man utvecklar en analytisk förmåga och får en överblick av hur världen fungerar.

VAD GÖR DU OM TIO ÅR?

Då har Elsa and Me blivit ett globalt igenkänt företag och jag jobbar inte själv i verksamheten. Jag skulle gärna vilja se mig själv i en kanske mer konsulterande roll, där jag hjälper andra att starta företag och är mer rådgivande.

Namn: Maja Svensson

Kommer från: Näsium, Skåne

Bor i: Brooklyn, New York

Har studerat: Internationell Ekonomi och Politik med inriktning nationalekonomi

Gör: Driver kläddesignföretaget Elsa and Me

Drömkund: Michelle Obama

– Högskolan gör att man bygger upp sig själv som människa.

Foto: Klara Carlsson

NYTT FRÅN STUDENTKÅREN

Foto: Jönköpings Studentkår

NY ledning för Studentkåren

→ Simon Ekelin från Jönköping International Business School och Elin Höjrup från Hälsohögskolan är ny ordförande respektive vice ordförande för Jönköpings Studentkår sedan 1 juli.

SMART SYN PÅ ALKOHOL

➤ Studentliv förknippas för många med festande och alkohol, något Studentkåren i Jönköping arbetar för att förändra. Akademien (Jönköping Studentkårs nattklubb) var den första nattklubben i Sverige att bli IQ-diplomerade. Ett år senare blev även Jönköping Studentkårs inspark IQ-diplomerade. Alexander Morad, projektledare på Studentkåren i Jönköping berättar om vad det innebär.

Akademien och insparken har blivit IQ-projekt eftersom Studentkåren arbetar aktivt för att minska berusningsdrickandet hos studenterna. Akademien delar till exempel ut gratis vatten och läsk till sina besökare, och har märkt att berusningen hos besökarna minskat. En annan del i arbetet är att de utbildar sin personal i att föra en ansvarsfull alkoholservice. Nattklubbsmiljö förknippas ofta med alkohol och berusning, men det vill Studentkåren förändra.

– Vi vill att Akademien ska vara en miljö där människor kan vistas utan att känna behovet att dricka alkohol, säger Alexander Morad.

Även under insparken arbetar Studentkåren för att minska berusningsdrickandet. Under insparken finns det alltid nyktra faddrar och alla faddrar måste hantera alkohol varsamt, annars får de inte delta. Studentkåren har märkt att alkoholkonsumtionen minskar om insparken har en tydlig struktur, något de därför arbetar aktivt med. En tydlig struktur bidrar även till en trygghet för de nya studenterna. Alexander förklarar att de ser på insparken som en introduktion

till ett helt nytt liv. Många kommer till en ny stad, med nya människor och nya intryck, därför vill Studentkåren att det ska vara tryggt. Det är viktigt att ta det försiktigt och eliminera riskerna för gruppträck.

– Alla ska känna sig välkomna på Akademien och under insparken, oavsett vad man har för värderingar. Alla som vill vara med ska få vara med, på sina villkor, säger Alexander.

Studentkåren vill gärna vara en förebild för andra högskolors inspark och inspirera dem genom att visa hur man kan arbeta med alkoholvärderingar för att minska berusningsdrickandet.

– Vi ser IQ-diplomeringen som ett fantastiskt kvitto på att vi står för bra alkoholvärderingar. Det är väldigt roligt att få ett erkännande för att vi gör ett bra jobb, säger Alexander Morad.

Studentkåren kommer att fortsätta arbeta alkoholpreventivt. De följer en verksamhetsplan och har som mål att jobba mer hälsofrämjande och att ständigt förbättra sig själva och sitt arbete.

Alexander Morad.

IQ

FAKTA

IQ är ett dotterbolag till Systembolaget som arbetar för att bidra till en smartare syn på alkohol som leder till att alkoholens skadeverkningar minskar. Att vara ett IQ-projekt innebär att man jobbar alkohol- och drogförebyggande på ett bra sätt. Som ett bevis på detta får man ett diplom från IQ.

➤ Under förra året (2014) gav Akademien bort 45 000 vattenflaskor och 25 000 läsk.

➤ Varken under 2014 eller 2015 års inspark inträffade något polisiärt ärende.

➤ Varje år kommer det ca 3 000 nya studenter.

Stora Gerontologipriset

Bo Malmberg, professor i gerontologi, är mottagare Stora Gerontologipriset 2015. Priset delas ut av Sveriges Gerontologiska Sällskap.

UR JURYNS MOTIVERING:

"...Under sin långa gärning, huvudsakligen vid Institutet för Gerontologi i Jönköping, har Bo Malmberg varit en uppskattad kollega som många vänt sig till för kloka råd och synpunkter. Han kan, som få andra, lyfta fram och se gerontologin i ett

större samhälleligt perspektiv, något som kommer av hans breda allmänbildning. Hans stora kunskapsbas i kombination med hans värme och omtanke gör honom till en idealisk ambassadör för gerontologin, i Sverige såväl som internationellt".

◀ Pristagare Bo Malmberg

INSTITUTET FÖR GERONTOLOGI FIRAR

45 ÅR

Hälsöhögskolan vid Jönköping University har en av Europas mest omfattande forsknings- och utbildningsansatser inom äldreområdet, och i höst firar Institutet för gerontologi 45 år.

FORSKNING

JORD SKOG TRÄDGÅRD LANDSBYGD

Nu startar ny forskning om de gröna näringarna i Jönköpingsregionen, alltså verksamheter som har sin bas i jord, skog, trädgård och landsbygdens miljö.

– Vi ser oerhört positivt på högskolans nya satsning kring de gröna näringarna. Att använda forskningen för att utveckla den kompetens som redan finns i näringen ger förutsättningar för bättre konkurrenskraft, mer lönsam livsmedelsproduktion och stark regional utveckling, säger Mikael Bäckström, ordförande LRF Jönköpings län.

Studien ska bland annat kartlägga hur stor betydelse de gröna näringarna har för regionens ekonomiska, sociala och kulturella välstånd, vilka organisationer i regionen som jobbar i eller med de gröna näringarna, vilka de största framtidsutmaningarna är och vilket utbildnings- och kompetensbehov som finns inom näringen. Vid Jönköping International Business School bedrivs sedan några år forskning och utvecklingsarbete med fokus på innovation och entreprenörskap i de gröna näringarna och på landsbygden. Satsningen ska utveckla forskningsområdet och högskolans roll i samverkan med andra aktörer.

Foto: Patrik Svedberg

Samarbetspartners för forskning om gröna näringar är bl.a. LRF, Elmia, Jordbruksverket, Länsstyrelsen i Jönköpings Län, Region Jönköpings Län, Jönköpings kommun och Hushållningssällskapet i Gröna Näringars Kluster samt Sveriges Lantbruksuniversitet.

EN KONFERENS MED 250 MÖJLIGHETER

I september hölls konferensen 250 möjligheter för andra året. Där 300 personer från 50 olika städer samlades runt möjligheter och utmaningar kring mindre orter.

Att 250 av Sveriges 290 kommuner tappar sina unga i åldrarna 18-25, är ett problem som oroar många mindre städer. Under konferensens samlades människor från hela Sveriges för att prata om problemet men även för att gemensamt försöka hitta lösningar för att vända denna statistik.

Lina Bjerke från Jönköping International Business School fanns på plats och visade statistik kring ungas flyttmönster. Tydligt syntes det att unga är mer benägna att flytta till storstäder efter examen och att individuella faktorer spelar stor roll i val av stad. När det handlar om att locka unga till mindre städer hade Lina en intressant teori.

– Det är en större möjlighet att få någon att flytta tillbaka till sin hemstad än att locka någon utifrån.

Foto: Klara Carlsson

Konferensen 250 möjligheter pågick under två dagar i Jönköping och arrangerades av Jönköping International Business School, Sparbanksstiftelsen Alfa, Jordbruksverket, Region Jönköpings län och Destination Jönköping. Under dessa två dagar blandades föreläsningar med workshops och nätverkskvällar. Föreläsarna under konferensen kom från olika håll och bland talarna hittades personer som bloggaren Clara Lidström och entreprenören Patrik Andersson från Somalia bandy.

Att läsa och skriva

Skolverkets projekt Läsllyftet ska lära barn att bli bättre på att läsa och skriva.

Högskolan för lärande och kommunikation deltar i Läsllyftet, ett projekt som ska öka elevers läsförståelse och skrivförmåga genom att utveckla och stärka kvaliteten i undervisningen.

Under 2015/16 hålls sju utbildningsdagar för cirka 80 grundskollärare från olika kommuner. Läsllyftet är en fortbild-

ning som handlar om kollegialt lärande, vilket innebär att de lärare som handledarutbildas i Jönköping, med hjälp av Läsllyftets fortbildningsmodell, diskuterar didaktiska frågor samt ger stöd och inspiration till sina kollegor.

KARRIÄR ÄR MER ÄN PERSONLIG UTVECKLING

Vad betyder egentligen begreppet karriär för organisationer och anställda? Och hur påverkar synen på karriär de anställdas utveckling? Det har Ingela Bergmo-Prvulovic undersökt i en ny avhandling.

Karriär är ett begrepp som ofta tas för givet i vår vardag, men ändå menar vi olika saker när vi talar om karriär. I en avhandling i pedagogik har Ingela Bergmo-Prvulovic studerat hur begreppet uppfattas, både av studie- och yrkesvägledare och av anställda som påverkats av arbetslivets förändringar. Hon har också undersökt hur karriär uttrycks i europeiska policydokument för vägledning.

– Det är viktigt att konkretisera vilken betydelse arbetsgivare och organisationer lägger i begreppet och att också ta reda på

»Att ha utvecklande arbeten är inte per automatik tillräckligt.«

vad anställda menar med karriär. Gör man inte det, finns en risk att man talar förbi varandra, förklarar Ingela.

Och visst varierar synen på karriär beroende på vem man frågar. Dessutom har betydelsen av karriär förändrats över tid. Från forsknings- och organisationshåll har synen på karriär successivt ändrats sedan 1990-talet och idag talar man främst om karriär i termer av att utvecklas på ett personligt plan. Frågar man de anställda spelar dock yttre belöningar, som erkännande och höjd lön, fortfarande en viktig roll.

– De anställda ser karriär som en form av utbytesspel. De förväntar sig ett visst utfall av sina ansträngningar. Att ha utvecklande arbeten är inte per automatik tillräckligt.

Ingela förklarar att de anställdas syn på

karriär är förankrad i tidigare arbetslivsvillkor och att den utmanas i dagens plattare organisationer, där traditionella karriärvägar successivt suddas ut.

Enligt Ingela är det positivt att arbetsplatser tar hänsyn till de personliga betydelseerna av karriär. Men det är också viktigt att de är medvetna om behovet av yttre belöningar. Uteblir dessa är det sannolikt att anställda upplever frustration.

Det var när Ingela arbetade som studie- och yrkesvägledare i början på 2000-talet som intresset för karriärfrågor tog fart på riktigt.

– Människor upplevde att deras kompetens inte togs tillvara. De talade om krav på kompetensutveckling och genomgick ofta organisationsförändringar som medförde förändrade uppgifter och yrkesroller. Det var uppenbart att någonting var på gång i arbetslivet och det ledde mig till att undersöka hur karriär kan förstås i den här förändringen.

Idag står såväl organisationer som studie- och yrkesvägledare inför en rad utmaningar när det gäller vuxnas karriärutveckling.

– För arbetsplatser ligger utmaningen i att konkretisera hur de belönar och uppskattar inre karriärutveckling hos sin personal. För den vägledande professionen handlar det om att tydliggöra för sig själva och andra vilken innebörd de ger till karriär i sin professionella praktik.

> Den 24 april 2015 disputerade Ingela Bergmo-Prvulovic med avhandlingen "Social Representations of Career and Career Guidance in the Changing World of Working Life" vid Högskolan för lärande och kommunikation.

Foto: Patrik Svedberg

NAMN & NYTT

Vem på JU vill du veta mer om?
Tipsa info@ju.se

Foto: Patrik Svedberg

Hallå där...

Monica Dahlbom, styrelseordförande vid Jönköping University sedan 30 april.

Vad är det bästa med Jönköping University?

Det internationella perspektivet och kopplingen till näringslivet. Att vara framgångsrik på vart och ett är utmanande, och på Jönköping University lyckas man kombinera de båda.

Vad innebär uppdraget som styrelseordförande för dig?

Det är en viktig och utmanande uppgift att leda styrelsens arbete framåt. För min egen del ger det ytterligare insikt i högre utbildning och högskolans utveckling, vilket är spännande.

Vilken är din anknytning till Jönköping?

Jag började jobba i Jönköping 1987 och flyttade hit

på riktigt 1991. Ursprungligen är jag från Karlshamn i Blekinge.

Har du några smultronställen i regionen?

Vätterstranden mitt i stan och fina skogsområden utanför.

Namn: Monica Dahlbom

Gör: Förhandlingschef på Arbetsgivarverket

Bakgrund: Har tidigare haft uppdrag inom bl.a. Kammarrätten, Domstolsverket och Finansdepartementet.

Ålder: 55 år

Bor: Torpa i Jönköping

Familj: Två döttrar på 21 och 18 år

NYA DOKTORER

1.) Julia Kaidalova

Disputerade 3 juni med avhandlingen "Towards a definition of the role of enterprise modeling in the context of business and IT alignment".

2.) Sara Hvit Lindstrand

Disputerade 4 juni med avhandlingen "Små barns tecken- och meningsskapande i förskola. Multimodalt görande och teknologi".

3.) Laura Darcy

Disputerade 5 juni med avhandlingen "The everyday life of young children through their cancer trajectory".

4.) Duncan Levinsohn

Disputerade 5 juni med avhandlingen "No Entrepreneur is an Island: An Exploration of Social Entrepreneurial Learning in Accelerators".

5.) Mohammadreza Zamani

Disputerade 5 juni med avhandlingen "Al-Si cast alloys - Microstructure and mechanical properties at ambient and elevated temperature".

6.) Rebecka Florin Sädbom

Disputerade 12 juni med avhandlingen "I det didaktiska spänningsfältet mellan styrning och elevers lärande. En studie av lärares tal om och iscensättning av kursplanemål i en mål- och resultatstyrd skola".

7.) Agneta Stenebrand

Disputerade 12 juni med avhandlingen "Dental anxiety among 15-year-olds. Psychosocial factors and oral health".

8.) Anton Bjurenstedt

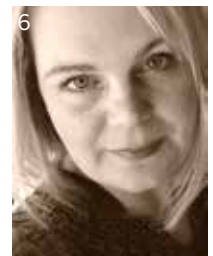
Disputerade 12 juni med avhandlingen "Imperfections in Recycled Aluminium-Silicon Cast Alloys".

9.) Håkan Nilsson

Disputerade 4 september med avhandlingen "Conceptualizing and contextualizing mindfulness: New and critical perspectives".

10.) Inger Ahlstrand

Disputerade 18 september med avhandlingen "Pain and its relation to participation in valued activities in rheumatoid arthritis".

NYA FÖRUTSÄTTNINGAR + NYA KRAV = NYA MÖJLIGHETER

Svenska universitet och högskolor arbetar i en helt annan omvärld i dag än vad vi gjorde för 20 år sedan. Högre utbildning är en global bransch i stark förändring. Det här ställer nya krav, stora krav.

För universitet och högskolor världen över blir samverkan med den lokala omvärlden allt viktigare. Genom samverkan har vi chans att på nära håll följa utvecklingen inom olika yrkesroller, och anpassa innehållet i våra utbildningar. Genom nyttiggörande av forskningsresultat i en lokal kontext kan vi bedriva forskning som behövs och få plattformar för vidare spridning.

På Jönköping University går vår internationella profil hand i hand med vårt nära samarbete med företag och offentliga verksamheter på hemmaplan. Innovation och utveckling drivs av människor i nära samspel, i en global värld.

Vi utbildar för att våra studenter ska få jobb och bidra till samhällets utveckling och välbefinnande. Vi forskar för att vår forskning

ska göra skillnad. Vi gör det tillsammans med våra partners och intressenter.

Förutsättningarna i vår bransch förändras. Vi måste anpassa oss för att inte hamna på efterkälken. Men, förändringar

»Innovation och utveckling drivs av människor i nära samspel, i en global värld.«

öppnar också för nya möjligheter.

Nu fortsätter Jönköping University utvecklas. Vi bygger ett internationellt universitet i Jönköping, med basen kvar i en nära samverkan med regionens offentliga verksamheter och näringsliv.

Foto: Patrik Svedberg

Anita Hansbo | Rektor

GILLAR JUST NU

→ **Fler än någonsin sökte en utbildning** på Jönköping University i år – vi är ett av de lärosäten som ökade mest i landet. Även antal internationella studenter slår rekord, vi välkomnar i höst 550 internationella programstudenter från hela världen.

→ **Snart är det klart vilka nya forskningsprojekt som startas 2016** i det regionala forskningsprogrammet som vi driver tillsammans med Region Jönköpings län. Varje projekt genomförs i nära samarbete med företag i regionen. Håll utkik på ju.se.

→ **Nu är ansökan öppen** till vår helt nya satsning med förutbildning för internationella studenter. Här är vi först i Sverige. Programmen startar i januari 2016 och platsen för utbildning och boende för eleverna är Grenskolans Riksinternat i Gränna.

Aktuellt

Mer på gång på
Jönköping University
ju.se/kalendarium

Lär dig något nytt i höst

Under hösten bjuder Jönköping University som vanligt in allmänheten till offentliga föreläsningar.

Totalt tio kvällsföreläsningar hålls på campus under hösten. Alla som vill är välkomna att besöka föreläsningarna som även streamas live på ju.se/offentliga.

Följande föreläsningar kommer att hållas:

> Torsdag 8 oktober, 18.30

Den digitala generationens krav – att använda inslag från spelvärlden i skola och arbete / Christian Lidström, egenföretagare, föreläsare, civilekonom

> Torsdag 22 oktober, 18.30

Nyhetsbilder av valet 2014 – säger de mer än tusen ord? / Anders Svensson, Docent, universitetslektor i medie- och kommunikationsvetenskap

> Torsdag 5 november, 18.30

Högutbildades flyttmönster – stad kontra landsbygd – attraktiva städer och en utmanad landsbygd? / Lina Bjerke, Ekonomie Doktor

> Torsdag 19 november, 18.30

Smart Housing Småland – att bygga en innovationsmiljö för attraktiva, hållbara och konkurrenskraftiga bostäder / Peter Johansson, Teknologie doktor

> Torsdag 3 december, 18.30

"A sex advice a day, keeps the healthcare away" – om rådgivning vid hjärtsjukdom / Bengt Fridlund och Jan Mårtensson, Professorer i omvårdnad

> Torsdag 10 december, 18.30

Kvalitet, reflektion och mätbarhet – om bildning i evidensbaseringsens tidevarv / Jonna Bornemark, Docent docent i filosofi, forskare och lärare på Centrum för praktisk kunskap, Södertörns högskola.

P3 ÄLSKAR JÖNKÖPING
29 oktober på campus
och Elmia

ALLA VÄLKOMNA TILL

KULTUR PÅ CAMPUS

Kultur är ju så trevligt. Men hur ska man kunna välja och hur ska man hinna med allt man vill uppleva? Lösningen finns här: mitt i Jönköping, mitt på dagen.

Här får du färdiginslagen kultur på lunchen, varje onsdag hela våren på Högskolebiblioteket.

Slå dig ner och låt dig bli inspirerad och överraskad av de inbjudna konstnärerna, musikerna, författarna och ordvrängarna. Musik och sång kommer blandas med

Valerie Geller

föreläsningar och konst. Vi kommer blandad annat får träffa elit kanotisten Sofia Paldanius, manusförfattaren Mikael Syrén och radioproffset Valerie Geller.

Mer info hittar du på facebook:
Kultur på Campus

KONFERENS 14-16 OKTOBER

ESREA Network on Education and Learning of Older Adults.

KARRIÄRUM 18 NOVEMBER

Årets upplaga av näringslivsmässan på Tekniska Högskolan, Jönköping University.

KONFERENS 26-28 NOVEMBER

Nordic Network for Intercultural Communication (NIC)

Jönköpings Fotbollsgala

Premiär för Jönköpings egen fotbollsgala! Galan är ett samarrangemang mellan J-Södra, Husqvarna FF, damfotbollen i Mariebo, Jönköpings-Posten, FC Event och Jönköping University.

Tid och plats: 14 november
i Campus Arena.
fotbollsgalan.com

Foto: Peter Svensson

ANDREAS CARLSSON – FRÅN IDÉ TILL SUCCÉ

Känd som domare i Idol och X Factory. 150 miljoner sålda album med artister som Bon Jovi, Britney Spears, Katy Perry och Celine Dion. 1 oktober föreläser han för studenter om drömmens vikt, handlingskraftighet, ambition, entreprenörskap, marknadsföring och nätverkande. ju.se/careercenter

Me & JU

Welcome to Jönköping University's new magazine! Me & JU is distributed in Sweden, but of course Jönköping University has international friends within the country as well. Here is a short news summary in English for our international staff and partners.

Our new look!

New logos, new colours and shapes, a new website – a whole new graphic identity. The new Jönköping University look was launched in August.

The new graphic platform is a part of a larger project that has been ongoing for a couple of years to implement a new brand and a new communications policy. The project is directly linked to the long term strategies and vision of Jönköping University.

“We operate in an international environment both on campus in Jönköping and abroad, with students, staff and partners from all over the world. At our University the parts make up the whole and

the whole makes the parts stronger; this is what makes Jönköping University an attractive university”, says President Anita Hansbo.

More international students than ever

Nearly 1,000 new international students are coming to study at Jönköping University this autumn.

→ Among them are 250 students from outside of Europe, who pay tuition fees to study over several years. Around 300 students are programme students from within the EU/EES. In addition, Jönköping University over 400 exchange students from partner universities all over the world. The exchange students stay for one or two semesters. In total, 1,500 international students study at Jönköping University.

Go JU Solar Team!

In October it's time for the JU Solar Team to drive 3,000 km across Australia in the World Solar Challenge competition with their car powered only on solar energy.

FAMILY ENTERPRISE RESEARCH CELEBRATES 10 YEARS – and is listed as one of the best in the world

This year, CeFEO (Center for Family Enterprise and Ownership) celebrates its 10-year anniversary. And at the same time, Jönköping International Business School is listed as one of the top 25 business schools for family business education and research by Family Capital.

On 3 September, the American magazine Family Capital published a list of 25 business schools that were at the top for family business education and research. One of the schools were JIBS, which was described as the leading research centre in family business study in Scandinavia. JIBS is the only Swedish business school on the list, where Harvard Business School and London Business School could also be found.

Family Capital also named a star professor of each school. At JIBS, Mattias Nordqvist, director of CeFEO, got the title.

1 FIRST IN SWEDEN TO OFFER FOUNDATION COURSES

The application for the English foundation courses at Jönköping University is now open. The programmes will start in January 2016.

The foundation courses, called Pathway programmes, are designed for international students as a stepping stone towards a degree from Jönköping University. The University offers different pathway programmes, depending on the student's level of English.

“Jönköping University is one of the universities in Sweden that have been most successful in the recruitment of international students from outside of Europe. Now we take the next step to be the first in Sweden with a centre for foundation courses for international students”, says President Anita Hansbo.

FORTSÄTT BYGGA I SAMPRODUKTION

Tillgång till forskning, kompetensförsörjning och kompetensutveckling är en ödesfråga för den svenska bas- och tillverkningsindustrin.

Dessa företag, med sin produktion och utvecklingsavdelningar utanför storstadsregionerna, är helt avgörande för vår konkurrenskraft.

Så mycket som hälften av svensk ekonomisk tillväxt under det senaste årtiondet förklaras av högutbildade anställda ("En fungerande arbetsmarknad – nyckel till innovation och kunskapsdriven tillväxt" 2014, professor Johan Eklund m.fl.). Andelen högutbildade i regionerna runt de nya lärosätena har ökat med 34 procent, och det är uppenbart att Högskolan i Jönköping spelar en oerhört viktig roll i denna utveckling.

Foto: Johan Olsson

Ulf Hall. Chef Externa relationer och kommunikation, KK-stiftelsen

Men tyvärr är det lika uppenbart att ni kraftigt missgynnas. På de nya lärosätena går närmare 40 procent av alla studenter, men ni får mindre än 9 procent av de statliga forskningsanslagen.

Varför denna snedfördelning? Är det för att er forskning är av dålig kvalitet?

Professor Ulf Sandströms nya studie "Är forskning med svagt genomslag koncentrerad till vissa lärosäten" visar att det inte finns underlag att hävda att svag forskning skulle vara koncentrerad till de nya lärosätena.

När han räknade på kostnaden för lågciterade artiklar (de 50 procent minst citerade per tidsskriftsklass) fann han istället att den uppgår till ofantliga 13 miljarder kronor årligen på de gamla universiteten, medan nya universitet och högskolor organiserar likaledes svag forskning för 1,4 miljarder. Den svaga forskningen är med andra ord i särklass störst på de gamla universiteten. Här finns naturligtvis toppforskare, men **rapporten visar också att 240 av Sveriges absoluta toppforskare finns på de nya universiteten och högskolorna.**

Malmö högskola har tagit fram en benchmarking av forskning 2015. I den går att utläsa att forskningsanslagen till Högskolan i Jönköping inte är i topp, men om man mäter era anslag i förhållande till er vetenskapliga produktion och citeringar, hamnar ni på plats 3 bland samtliga universitet och högskolor i landet.

Imponerande. Rickard Danells studie "Starka forskare och starka forskningsmiljöer vid nya universitet och högskolor" uppmärksammar också Högskolan i Jönköping: "Bland yngre svenska lärosäten finner vi ett lärosäte som sticker ut och som har ett normaliserat citeringsgenomslag klart i paritet med de flesta av de äldre universiteten. Detta lärosäte är Högskolan i Jönköping".

Också det imponerande. Snedfördelningen av forskningsanslagen är med andra ord en gåta, och det är därför jag tycker att samtliga nya lärosäten måste kliva fram mycket tydligare i debatten. Ni erbjuder det som behövs och efterfrågas: Forskning, kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Genom forskarrapporter och studier vet vi att forskningen som görs i samproduktion skapar både akademisk nytta och stärkt konkurrenskraft för företagen.

KK-stiftelsen finansierar just nu pågående projekt på Högskolan i Jönköping med över 50 miljoner kronor, inom exempelvis produktutveckling, material och tillverkning. **Viktiga områden för Sveriges utveckling och naturligtvis även intressant för studenterna.**

Så sträck på er. Fortsätt bygga dessa starka, profilerade och kompletta miljöer i samproduktion med företagen.

Ni är viktiga för Sverige.

JÖNKÖPING UNIVERSITY

LÄS EN FRISTÅENDE KURS I VÅR

Bredda eller fördjupa tidigare studier
och kom åt den kunskap just du vill ha.

SÖK SENAST 15 OKTOBER

ju.se